

Jerzy Swędrowski

"50 lat w służbie Słowu Bożemu", Bogdan Czyżewski, Gniezno 2007 : [recenzja]

Studia Prymasowskie 3, 315-317

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Ks. Bogdan Czyżewski, 50 lat w służbie Słowu Bożemu, Prymasowskie Wydawnictwo „Gaudentinum”, Gniezno 2007, ss. 150.

Chrystusowy nakaz: *Idźcie na cały świat i głoscie Ewangelię wszelkiemu stworzeniu. Kto uwierzy i przyjmie chrzest będzie zbawiony, a kto nie uwierzy będzie potępiony* (Mk 15,15) Kościół powszechny odczytuje od dwóch tysięcy lat jako zobowiązanie i zachętę do wytrwałego odczytywania i niesienia słowa życia. To zobowiązanie potwierdza św. Marek Ewangelista stwierdzając: *Oni zaś poszli i głosili Ewangelię wszędzie, a Pan współdziałał z nimi i potwierdzał naukę znakami, które jej towarzyszyły* (Mk 15,19).

Kościół partykularny jest miejscem, gdzie uobecnia się konkret posługi duszpasterskiej, gdzie zjawisko inkulturacji i autentycznej aktualizacji Słowa Bożego brzmi w całej pełni. Apostołowie posłani na krańce świata i do wszystkich narodów niosą tę samą treść zbawczą, która na różne sposoby dotyka i przemienia ludzkie serca. W dobie gwałtownego rozwoju cywilizacji oraz postępu technologicznego wydaje się, że przepływ informacji jest niczym nie skrepowanym źródłem poznania świata, człowieka i Boga.

Spojrzenie na świat, który dzisiaj jest tak bliski człowiekowi pozwala jednocześnie zauważyć wielką różnorodność jednostek, społeczeństw i całych narodów. Z wielką intensywnością wyrażają się podziały i różnice, które wydawały się przeszłością w perspektywie sukcesów cywilizacyjnych. Wysiłek unifikacyjny i zjednoczeniowy stosowany wobec społeczności wymaga odpowiedzi na pytanie podstawowe: dlaczego? Co ma być racją zacierania różnic i eliminowania drażliwych kwestii? Jeśli racją jest godność i wolność człowieka warto spojrzeć na fundamenty i dziedzictwo, które każdy niesie i reprezentuje.

Sprawa tożsamości człowieka i jego rozwoju nierozzerwalnie łączy się z odniesieniem do Boga i przestrzenią spotkania, które prowadzi do rozpoznawania siebie jako osoby zdolnej do wolnych wyborów dobra. Głosiciele Słowa Bożego podejmują szczególną posługę, aby nieść orędzie Dobrej Nowiny niezmiennione i nieskażone, a jednocześnie charakteryzujące się pięknym językiem, zrozumiałym i przekonującym. Pomocą jest niewątpliwie miejsce głoszenia oraz dziedzictwo wieków płynące ze znaków kultury materialnej i wiary.

28 kwietnia 2007 roku ks. abp Józef Muszyński, metropolita gnieźnieński, przeżywał jubileusz 50-lecia kapłaństwa. Z tej okazji ukazała się Księga Pamiątkowa pod redakcją ks. dr. Bogdana Czyżewskiego pt. *50 lat w służbie Słowu Bożemu*. Jest to niewątpliwie odwołanie się do biskupiego zawołania Dostojnego Jubilata *In Verbo Tuo*. Albumowa publikacja Prymasowskiego Wydawnictwa „Gaudentinum” jest przyczynkiem do bogatej historii prymasowskiego Gniezna oraz wpisuje się w dziedzictwo św. Wojciecha, z którego wyrasta tożsamość 1000-letniej wspólnoty wiary

Polaków. Jubileusz jest szczególną okazją do odkrywania związków terażniejszości z przeszłością, które nie pozostają bez wpływu na to, co będzie.

Publikację otwiera słowo papieża Benedykta XVI skierowane do Metropolity Gnieźnieńskiego w oryginale (po łacinie) oraz w tłumaczeniu na język polski (s. 7-10). Rozpoczynając od słów: „Czcigodnemu Bratu” Następca św. Piotra podsumowuje: *Z okazji Złotego Jubileuszu Kapłaństwa, przyjmij więc, Drogi Bracie nasze najlepsze życzenia. Prosimy Pana, Dawcę wszelkich dóbr, abyś za wstawiennictwem św. Wojciecha mógł w tym uroczystym dniu cieszyć się obfitymi jubileuszowymi łaskami i stale doświadczać opieki Bożej*”. Ten rys Wojciechowej opieki i wstawiennictwa będzie przewijał się przez kolejne fragmenty albumu począwszy od *Słowa wstępnego* (s. 11-14), aż po *Posłowie* (s. 131-134). Publikacja została opracowana według klucza chronologicznego i historycznego. *Dom rodzinny – pierwsze seminarium* (s. 15-24) jest zapisem pierwszych lat życia aż po egzamin dojrzałości, ukazuje także atmosferę domu rodzinnego, która kształtuje i wprowadza w dorosłość. *Rozeznawanie głosu powołania* (s. 25-34) zarysowuje dziedzictwo Kościoła partykularnego i wyznacza model posługi kapłańskiej prezbitera. *Pierwszy wikariat* (s. 35-44) obrazuje doświadczenie duszpasterskie, które staje się udziałem podejmującego obowiązki troski o wiernych oraz zdolności współdziałania z innymi.

Kolejnym etapem drogi kapłańskiej Księdza Arcybiskupa były *Studia specjalistyczne* (s. 45-56), które ukształtowały dynamikę odkrywania nauk biblijnych oraz służby Kościołowi powszechnemu. *Posługa naukowa i kapłańska* (s. 57-64) wyraża zaangażowanie w trud intelektualny i duchowy na polu nauki polskiej i myśli chrześcijańskiego Zachodu. Wreszcie *Sakra biskupia* (s. 65-72) wskazuje jeszcze raz na związki z diecezją pochodzenia i długoletniej pracy. *Posługa biskupia* (s. 73-96) rzuca światło na lata pasterzowania we Włocławku i prymasowskim Gnieźnie.

Arcybiskup Henryk Muszyński wchodzi w dziedzictwo następców Radzyna Gaudentego i od 1992 roku kieruje archidiecezją gnieźnieńską. To za czasów jego pasterzowania Polska przeżywa uroczystości 1000-lecia męczeńskiej śmierci św. Wojciecha. Przygotowania do pielgrzymki papieskiej w 1997 roku i odkrycia znaczenia głównego patrona Polski przybyłego z Pragi stały się okazją do pogłębienia tożsamości i wiary. Z tej racji wspomina się audycje radiowe Księdza Arcybiskupa osnute wokół treści biblijnych. Przywoływanie postaci św. Wojciecha stało się także okazją do kontaktów z tymi wszystkimi, których los narodów zetknął z „Pasterzem owiec, które go nie chciały” (Z hymnu *Godziny Czytań o św. Wojciechu*).

Pielgrzymki papieskie (s. 97-113) są zapisem goszczenia Ojca Świętego Jana Pawła II na ziemi włocławskiej i gnieźnieńskiej. Jako bardzo istotne jawi się

przybycie do czcigodnej Katedry Włocławskiej w 1991 roku. Wizyty związane z archidiecezją gnieźnieńską znów stają się okazją do podkreślenia dziedzictwa św. Wojciecha. 3 czerwca 1997 roku papież Jan Paweł II przybył do Gniezna, pobłogosławił nowy ołtarz i replikę baldachimu nad trumienką Świętego Męczennika. Ten dzień stał się szczególnym znakiem jednoczenia się Europy w wyrazie jej chrześcijańskiej tożsamości. Przybyło wtedy do Gniezna siedmiu prezydentów Europy Środkowo-Wschodniej, wchodząc niejako w przestrzeń otwartą w Gnieźnie w 1000 roku. Wizyta Następcy św. Piotra w Bydgoszczy 9 czerwca 1999 roku była kolejnym akcentem uroczystości ku czci św. Wojciecha oraz owocu jego męczeństwa w postaci pierwszej metropolii, pierwszej prowincji kościelnej w Polsce.

W służbie Kościołowi powszechnemu (s. 113-130) ukazuje szerokie zaangażowanie Księdza Arcybiskupa w prace Konferencji Episkopatu Polski, posługę synodalną oraz pracę w Kongregacji Nauki Wiary. Nie bez znaczenia pozostaje zaangażowanie Metropolity Gnieźnieńskiego w trud dialogu międzyreligijnego, który określa szerokie kręgi międzynarodowe.

Na stronach 135-140 umieszczono streszczenie w języku angielskim: *50 Years In the Service of the Divine Word* oraz na stronach 141-150 po niemiecku: *50 Jahre im Dienste an Gottes Wort*.

Jubileuszowa publikacja została znakomicie opracowana pod względem edytorskim. Bogato ozdobiona fotografiami staje się zapisem wydarzeń, które można uznać za szczególnie ważne dla historii Kościoła lokalnego, Kościoła w Polsce i Kościoła powszechnego. Zdziwienie budzi układ zamieszczonych fotografii, które nie odpowiadają układowi chronologicznemu zastosowanemu w całej pracy. Udośćniane świadectwa fotograficzne nie zaspokajają jednak braku tekstów, które zaspokajałyby potrzebę historycznych świadectw tożsamości Gniezna wyrażonych chociażby tekstami Ojca Świętego Jana Pawła II z jego pielgrzymek do Polski.

Praca ks. dr. Bogdana Czyżewskiego pozostanie jednym ze znaków historii prymasowskiego grodu. Przez ludzi przecież tworzy się tożsamość otwarta ku przyszłości. Archikatedra Gnieźnieńska, jej skarby kultury materialnej i dziedzictwa wiary zostały ukazane i przybliżone, jak również że instytucje wpisujące się w funkcjonowanie Kościoła lokalnego. Nie do przecenienia pozostaje rys dziedzictwa św. Wojciecha, który wiedzie ku odkryciu chrześcijańskiej tożsamości nie tylko Polski, ale i Europy. Zjazdy Gnieźnieńskie od roku 1000, poprzez rok 1997 są znakami nadziei. Ich kontynuacja dokonuje się w cieniu Archikatedry Gnieźnieńskiej i następcy Radzyna Gaudentego. Można zatem odczytywać w prymasowskim Gnieźnie kolejne dzieła, które wpisują się w niezmienne głoszenie Słowa Bożego.

ks. Jerzy Swędrowski